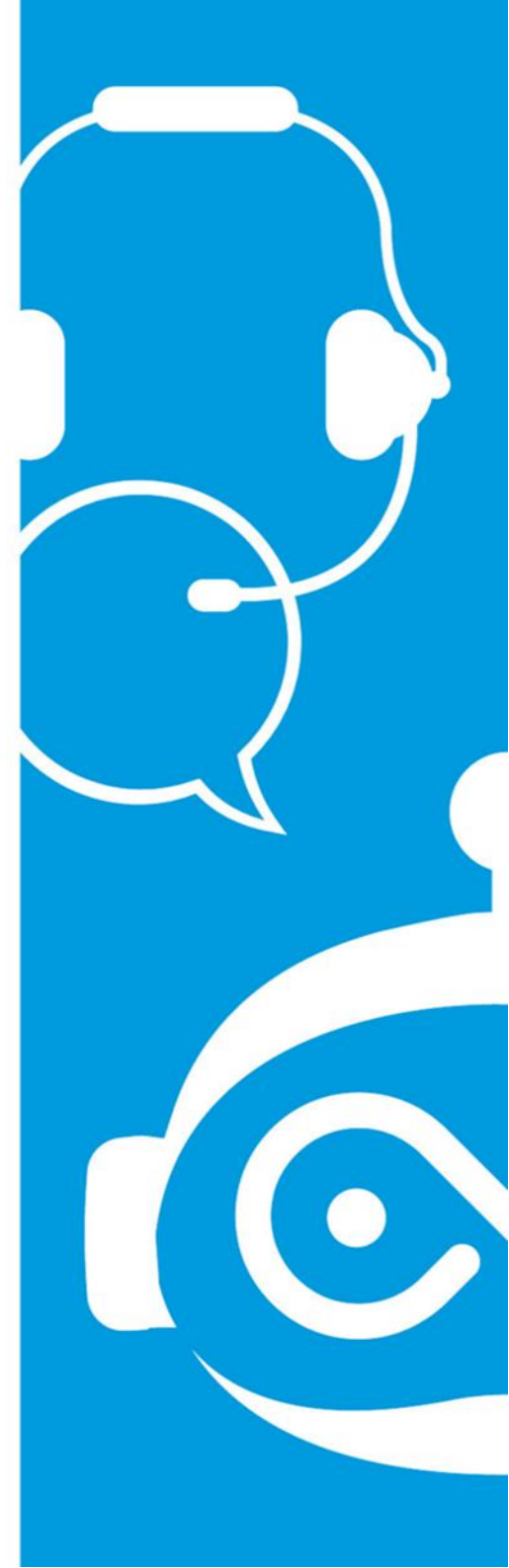

SPLETNE ZLORABE: ZAPELJEVANJE MLADIH

Kaj je Grooming?

Grooming je **digitalni fenomen**, pri katerem se odrasla oseba namerno spoprijatelji z mladoletnim uporabnikom in z njim vzpostavi čustveno povezavo, da bi pridobila njegovo zaupanje in ga izkoriščala. Kot tak je oblika spletne zlorabe, ki se kaže kot spolna zloraba, intimno-fotografska prisila, zvijača za pridobitev finančnih informacij, lahko pa ima tudi druge škodljive oblike.

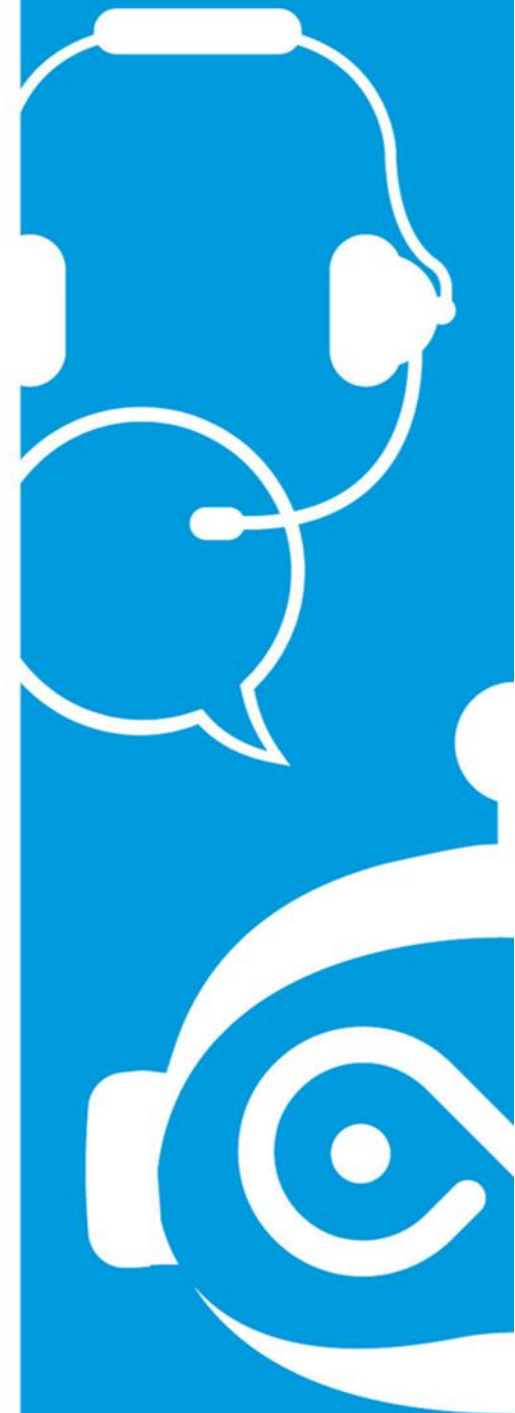

Kako lahko vpliva na spolno in reproduktivno zdravje mladih?

Storilci, ki zapeljujejo mladostnike (t. i. "groomerji"), lahko v spletnih pogovorih z uporabniki prikrivajo svojo starost ali pa tudi ne. Pogosto lahko nastopajo kot vzorniki, zvezdniki ali poklicni svetovalci, da bi zmanjšali obrambno sposobnost mladih, češ da jim lahko zaupajo kot mentorjem. Strokovnjaki s področja spletne varnosti opozarjajo, da so nekatere skupine mladih statistično bolj izpostavljene tveganju, da postanejo žrtve zalezovanja: dekleta med 13. in 17. letom, mladi LBGT+ in zlasti mladi s posebnimi potrebami, kar je posledica dejavnikov, kot so pretirana zaščita, socialna izolacija in družba, ki jih zavrača kot spolne subjekte.

Kadar mlade nagovarjajo groomerji, lahko zaradi metod, ki jih ti storilci uporabljajo, to močno vpliva na njihovo spolno in reproduktivno zdravje v razvoju. V prvi fazi nagovarjanja mladoletno žrtev osamijo tako, da ji pošiljajo zasebna sporočila, ločena od skupinskega okolja. Prizadevajo si vzbuditi občutek ljubezni in razumevanja, s čimer mladostniku izkrivljajo predstavo o zdravih sporazumnih odnosih.

Ko je zaupanje vzpostavljeno, groomer v njuno interakcijo vnese spolne situacije, pri čemer namerno izkorišča naravno radovednost mladih glede njihovih spreminjajočih se teles in dražljajev.

Podpiranje spolnega in reprodukativnega zdravja mladih v digitalni dobi: NAJBOLJŠE PRAKSE

Zadnja faza groominga je ohranjanje spolnega nadzora nad mladostnikom in stopnjevanje spolnega nadlegovanja, na primer pridobivanje intimnih posnetkov od mladostnika in celo trgovanje z njimi. Storilec žrtvi grozi, da jo bo ponižal ali zapustil, če bo drugim razkrila naravo njenega razmerja. Mladi, ki so postali žrtve, lahko dolgoročno trpijo za resnimi težavami z duševnim zdravjem, kot so tesnoba, depresija in samomorilne misli.

Na kakšne načine je mogoče podpreti mlade?

- Prepoznavajte znake zapeljevanja in se pogovorite z mladimi ali ukrepajte, če se situacija stopnjuje. Ti znaki so lahko naslednji: zelo skrivnostno preživljanje časa, starejši fant ali dekle, denar ali nove stvari, ki jih ne znajo ali nočejo pojasniti, uživanje alkohola ali drog kot mladoletniki, več ali manj časa na spletu ali na svojih napravah, seksualizirano vedenje, govor ali razumevanje spolnosti, ki ni primerno njihovi starosti.
- Če se mladi vztrajno trudijo srečati s prijateljem, ki so ga spoznali na spletu, jih poučite o previdnostnih ukrepih: naj se z njim ne srečujejo sami, naj se ne srečujejo na zasebnem kraju in naj imajo vklopljene lokacijske storitve, da bo lahko zaupanja vredna odrasla oseba spremljala njihovo lokacijo.
- Izkoristite orodja za poročanje ali blokiranje. Če se mladostnik obrne na vas s pomisleki o nadlegovanju, ga poučite, da ima na spletu avtonomijo, s katero lahko drugim prepreči, da bi prišli v stik z njim.

Sorodni digitalni fenomeni/orodja:

Glej kartice:

- Aplikacije: Aplikacije za druženje/spoznavanje
- Zasebnost: Določanje nastavitev zasebnosti
- Nasilje na podlagi spola: Prisilni nadzor tehnologije

Nadaljnje branje:

- Childnet. "Online Grooming," n.d. <https://www.childnet.com/help-and-advice/online-grooming/>.
- Darkness to Light. "Grooming and Red Flag Behaviors," 2019. <https://www.d2l.org/child-grooming-signs-behavior-awareness/>.
- Ellis, Bolt Burdon Kemp-Marlon. "Children with Learning Disabilities Face Greater Risk of Sexual Exploitation and Abuse." Lexology, October 8, 2015. <https://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=799ecb70-bca2-40e5-882a-8a44ff0d7243>.
- NSPCC. "Grooming." NSPCC, n.d. <http://www.nspcc.org.uk/what-is-child-abuse/types-of-abuse/grooming/>.

